

KRÓTKIE DONIESIENIA

SHORT COMMUNICATIONS

446. Nowe stanowiska chronionych gatunków ważek (*Odonata*) – *Aeshna viridis* EVERSM. i *Leucorrhinia pectoralis* (CHARP.), na Pojezierzu Drawskim

New records of protected dragonflies (*Odonata*) – *Aeshna viridis* EVERSM. and *Leucorrhinia pectoralis* (CHARP.), in the Drawsko Lake District

KEY WORDS: *Odonata*, dragonflies, faunistics, NW Poland, the Drawsko Lake District, protected species.

Aeshna viridis EVERSM. i *Leucorrhinia pectoralis* (CHARP.) należą do elementu zachodniosyberyjskiego. Biologia pierwszego gatunku jest ściśle związana z osoką aloesowatą (*Stratiotes aloides* L.), gdyż samice niemal wyłącznie składają jaja do liści tej rośliny. *L. pectoralis* zasiedla wody różnego rodzaju, preferując jednak te o niskiej lub średniej żyzności (mezotroficzne, dystroficzne i słabo eutroficzne), a zbiorniki z osoką aloesowatą należą do ulubionych siedlisk tego gatunku (BERNARD 2004: Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny, tom 6: 35-38). Obydwa gatunki są chronione w Polsce i chronione w ramach Konwencji Berneńskiej. *L. pectoralis* objęta jest także Dyrektywą Siedliskową i programem „Natura 2000”. *A. viridis* jest wymieniona w „Czerwonej Liście Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce”, choć tylko w kategorii LC (gatunki niższego ryzyka). W Polsce zagrożenie tych gatunków jest małe, jednak już w sąsiednich krajach, np. Niemczech i Czechach, ich sytuacja jest zła. Z tych powodów ważne jest zachowanie siedlisk, które pozwolą na utrzymanie dużych populacji wymienionych wyżej gatunków.

Pojezierze Drawskie jest słabo poznanym obszarem pod względem odonatofauny. Niniejsze doniesienie poszerza wiedzę o chronionych gatunkach ważek tego mezoregionu. Stanowi także argument za utworzeniem rezerwatu „Łąka”, ciągle pozostającego na etapie projektów.

Nowe stanowiska:

– Jezioro Łękańskie (projektowany rezerwat „Łąka”) koło wsi Stare Worowo w gminie Złocieniec (UTM: WV74). Powierzchnia ok. 27 ha, głębokość maksymalna ok. 3 m. Otoczone pasem drzew (sosny, brzozy, topole, wierzby i buki), za którym rozciągają się pola uprawne. Roślinność szuwarowa: m.in. *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STEUD., *Typha* sp., *Carex* sp., *Eleocharis palustris* (L.) ROEM. et SCHULT., *Equisetum fluviatile* L., *Schoenoplectus lacustris* (L.) PALLA. Lustro wody w ok. 95% przerośnięte przez *Stratiotes aloides* oraz *Hydrocharis morsus-ranae* L. i *Potamogeton natans* L.

29 VI 2005 – 5 wylinek *A. viridis* na liściach *S. aloides*; obserwowano 2 terytorialne ♂♂ *L. pectoralis*; 30 VII 2005 – obserwowano 6 terytorialnych ♂♂ oraz 2 ♀♀ *A. viridis* (z których jedna składała jaja do liści *S. aloides*).

– Jezioro bez nazwy 1 km na północ od wsi Polne w gminie Barwice (WV84). Powierzchnia ok. 2,5 ha. Otoczone lasem sosnowym z domieszką brzozy. Przy brzegu rosną miejscami olchy oraz wierzy. Roślinność szuwarowa: m.in. *Phragmites australis*, *Carex* sp., *Schoenoplectus lacustris*, *Typha* sp., *Juncus* sp., *Iris pseudacorus* L., *Rumex hydrolapathum* HUDS., *Sparganium* sp. Nimfeidy: *Potamogeton natans*, *Nymphaea* sp., *Hydrocharis morsus-ranae*. W części południowej kilka płatów *Stratiotes aloides*. Rośliny zanurzone: *Elodea canadensis* MICHX. 8 VI 2005 – 24 wylinki i obserwowanych 6♂♂ terytorialnych *L. pectoralis*; 29 VI 2005 – 1 wylinka *A. viridis* oraz 1 wylinka *L. pectoralis*; 16 VIII 2005 – 1 wylinka *A. viridis*.

Serdecznie dziękuję Rafałowi BERNARDOWI za uwagi do pierwszej wersji notatki.

Szymon ŚNIEGULA, Rakowo

447. *Hygrotus (Coelambus) nigrolineatus* (STEVEN, 1808) (Coleoptera: Dytiscidae) – nowe stanowisko rzadkiego pływaka w Polsce

Hygrotus (Coelambus) nigrolineatus (STEVEN, 1808) (Coleoptera: Dytiscidae) – new locality of rare diving beetle in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Dytiscidae, *Hygrotus nigrolineatus*, new record, W Poland, the Wielkopolsko-Kujawy Lowland.

Spośród 12 gatunków z rodzaju *Hygrotus* STEPHENS, 1828 występujących w Polsce, *Hygrotus nigrolineatus* (STEVEN) [= *Hygrotus lautus* (SCHAUM, 1843)] należy do najrzadziej spotykanych. Wykazywany był jak dotychczas z trzech stanowisk w dwóch krainach. Na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej z Kalinowca oraz z Sudetów Zachodnich z Gór Izerskich i Karkonoszy. Stanowiska z Sudetów są poddawane w wątpliwość z powodu braku okazów dowodowych, a dane te pochodzą z XIX wieku. Za pewne można było jak do tej pory uznać stanowisko z Kalinowca – jest ono jednak także już dość stare gdyż pochodzi z 1949 roku (BURAKOWSKI i in. 1987: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4: 1-307). Poza tymi danymi brak innych informacji na temat występowania tego gatunku w Polsce. Uznany za gatunek zagrożony (kategoria EN) w „Czerwonej Liście Zwierząt Glinących i Zagrożonych w Polsce” (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red): 88-110).

Poniżej przedstawiamy nowe stanowisko tego gatunku w Polsce:

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Strzyżewice ad Leszno (XT04), staw we wsi, dużo liści na dnie, 29 IV 1993, 1♂, leg. W. MICHAŁSKI, det. et coll. M. PRZEWOŻNY.

Powyzsze odkrycie potwierdza dalsze występowanie tego gatunku w naszym kraju – jest to ponowne odnalezienie go na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej po ponad pięćdziesięciu latach.

Hygrotus nigrolineatus to gatunek stenotopowy, halofilny oraz silicofil czyli występujący głównie w wodach słonawych bogatych w krzemionkę. Podawany także jako chrząszcz pionierski dla wód antropogenicznych (KOCH 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie, Bd 1: 1-440). BURAKOWSKI i współautorzy (1987: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4: 1-307) podają go jako halobionta. Stwierdzenie gatunku w Strzyżewicach potwierdza, że gatunek ten można także spotkać poza słonawiskami i wodami zasolonymi, czyli chrząszcz ten tylko fakultatywnie zasiedla wody słonawe, a więc jest halofilem a nie halobiontem.

Marek PRZEWOŻNY, Zakł. Zool. Syst. UAM, Poznań
Wojciech MICHAŁSKI, Osieczna

448. *Agabus (Agabus) labiatus* (BRAHM) (*Coleoptera: Dytiscidae*) – nowy dla Puszczy Białowieskiej

Agabus (Agabus) labiatus (BRAHM) (*Coleoptera: Dytiscidae*) – new for the Białowieża Primeval Forest

KEY WORDS: *Coleoptera, Dytiscidae*, light trap, new record, Białowieża Primeval Forest, Poland.

Puszcza Białowieska należy do krain o najlepiej poznanej faunie chrząszczy wodnych. Na tym stosunkowo małym obszarze wykazano 164 gatunki tych owadów, w tym 85 gatunków *Dytiscidae* (MIELEWCZYK 2001: [W:] Katalog fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa: 117-118.) – aż 61% fauny krajowej. Tym ciekawsze są stwierdzenia gatunków dotąd tu nie znalezionych. W niniejszej notatce podajemy po raz pierwszy dla tego terenu *Agabus labiatus* (BRAHM, 1791):

– Białowieża (FD94), dolina Narewki (Park Pałacowy i sad przy ul. Waszkiewicza), 21–24 VII 2006 – 9 exx., ad lucem (żarówka rtęciowa 250 W i lampa łukowa 800 W), leg. P. ZIĘBA, det. et coll. P. BUCZYŃSKI. Złowione osobniki były nie w pełni schitynizowane i wybarwione, co wskazuje na ich rozwój blisko miejsca połowu.

A. labiatus to chrząszcz związany z różnego rodzaju drobnymi zbiornikami terenów leśnych i otwartych, szeroko rozsielony, znany z 13 krain (GALEWSKI 1971: Klucze oznacz. Owad. Pol., XIX, 7: 1-112.; BURAKOWSKI i in. 1976: Kat. Fauny Pol., XXIII, 4:1-307). Jednak współcześnie stwierdza się go rzadko. Nie jest też znany z sąsiedniego Podlasia, a z Pojezierza Mazurskiego są tylko dwa oryginalne doniesienia, ostatnie sprzed ponad 30 lat (lit. cyt.). Powody tego regresu nie są znane, jednak staje się on ostatnio coraz częściej obserwowany u gatunków z tej grupy synekologicznej. Prawdopodobnie jest to skutek eutrofizacji i zaniku siedlisk. Wskazuje to na potrzebę większego zainteresowania się krajowych badaczy, fauną drobnych zbiorników wodnych i monitorowaniem jej stanu.

Razem z *Agabus labiatus* złowiono: *Ilybius subtilis* (ER.) – 1 ex., *Rhantus notatus* (FABR.) – 1 ex., *Hydaticus transversalis* (PONTOPP.) – 1 ex., *Dytiscus dimidiatus* BERGSTR. – 1 ex., *Helochares lividus* (FORST.) – 1 ex., *H. obscurus* (O. F. MÜLL.) – 1 ex., *Hydrobius fuscipes* (L.) – 31 exx., *Hydrochara caraboides* (L.) – 2 exx. Na uwagę zasługuje *Helochares lividus*, znacznie rzadszy od pokrewnego, powszechnie stwierdzanego *H. obscurus*, i często z nim mylony.

Przemysław ZIĘBA, Lublin

Paweł BUCZYŃSKI, Zakł. Zool. UMCS, Lublin

449. Nowe dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej i rzadkie gatunki bogatków (*Coleoptera: Buprestidae*)

New for the Wielkopolska-Kujawy Lowland and rare species of jewel beetles (*Coleoptera: Buprestidae*)

KEY WORDS: *Coleoptera, Buprestidae, Eurythyrea, Chrysobothris, Agrilus*, new records, Wielkopolska-Kujawy Lowland, W Poland.

Bogatki należą do jednej z lepiej poznanych rodzin chrząszczy w Polsce. Część gatunków jest jednak w Polsce odławiana dość rzadko i sporadycznie. Praca ta ma na celu uzupełnienie informacji o bogatkach Wielkopolski.

Wszystkie okazy zostały odłowione i oznaczone przez autora oraz znajdują się w jego kolekcji.

Eurythrea quercus (HERBST, 1780)

– Rogalin (UTM: XT38), 29 VI 2006 – zaobserwowano 1 ex.

Bardzo rzadki i ginący gatunek bogatka w Polsce. Znany tylko z dwóch stanowisk – w Puszczy Białowieskiej i Rogalinie. Z Rogalina podany ostatnio w 1962 roku (GUTOWSKI 2004: [W:] Polska Czerwona Księga Zwierząt, Bezkręgowce: 106-107). Obserwacja ta potwierdza dalsze utrzymywanie się tego chrząszcza na wyżej podanym stanowisku.

Chrysobothris affinis (FABRICIUS, 1794)

– Rogalin (XT38), 13 VI 2006 – 1 ex., na martwym dębie uszkodzonym przez bobry.

Gatunek występujący najprawdopodobniej w całej Polsce, jednak z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej jak dotąd jeszcze nie podany. W Rogalinie odłowiono okaz który przyleciał do niedużego, uszkodzonego przez bobry dębu. Wraz z nim na ten dąb nalatywały masowo: *Agrilus sulcicollis* LACORDAIRE, 1835, kózki: *Plagionotus arcuatus* (LINNAEUS, 1758), *Xylotrechus antilope* (SCHÖNHERR, 1817) i *Phymatodes testaceus* (LINNAEUS, 1758), oraz korniki: *Scolytus intricatus* (RATZEBURG, 1837) i *Xyleborus monographus* (FABRICIUS, 1792)

Agrilus (Agrilus) suworovi OBENBERGER, 1935

– Poznań - Malta (XU30), 7 VI 2006 – 1♂, na liściu topoli osiki.

Gatunek znany z nielicznych stanowisk w 3 krainach. Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej nie podawany od blisko 50 lat (BURAKOWSKI i in. 1985: Kat. Fauny Pol., XXIII, 10: 1-401).

Agrilus (Dentagrilus) cyanescens (RATZEBURG, 1837)

– Poznań - Malta (XU30), 7 VI 2006 – 1♂, na liściu klonu zwyczajnego; 20 VI 2006 – 3♂♂, na liściach wiciokrzewu.

Gatunek w Polsce rozprzestrzeniony, ale nieczęsto spotykany. Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej jak dotąd jeszcze nie podany (BURAKOWSKI i in. 1985: ibid.).

Agrilus (Quercuagrilus) obscuricollis KIESENWETTER, 1857

– Rogalin (XT38), 13 VI 2006 – 2♂♂, złowione w czerpak z liści dębu.

Bardzo rzadki w Polsce gatunek. Jak do tej pory znany z zaledwie kilku stanowisk w pięciu krainach, ostatnio podany z rez. „Bielinek” nad Odrą (Pojezierze Pomorskie). Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podany ostatnio ok. 50 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1985: ibid.; GUTOWSKI 2006: Parki nar. Rez. Przyr., 25, 1: 31-64).

Agrilus (Uragrilus) ater (LINNAEUS, 1767)

– Poznań - Malta (XU30), 20 VI 2006 – 1♀, złowiona w czerpak z liści topoli czarnej.

Gatunek odławiany rzadko i sporadycznie, znany z zaledwie 7 krain (BURAKOWSKI i in. 1985: ibid.). Nowy dla Niziny Wielkopolsko Kujawskiej.

Rogalin koło Poznania jest znanym na całą Polskę skupiskiem starych dębów, stanowiąc jedną z najcenniejszych ostoi rzadkich i ginących gatunków chrząszczy. Z tego terenu wykazywano już wiele gatunków, które są wielkimi rzadkościami faunistycznymi na skalę Polski. Można zaryzykować stwierdzenie, że obok Puszczy Białowieskiej, miejsce to jest pod względem koleopterofauny, jednym z najcenniejszych przyrodniczo terenów w Polsce.

Okolice jeziora Maltańskiego pomimo silnego użytkowania sportowo-rekreacyjnego, wraz z terenem Cytadeli, stanowią na obszarze miasta Poznania, najcenniejsze obiekty przyrodnicze i ostoje interesujących gatunków chrząszczy.

450. Nowe stanowisko *Cis lucasi* (ABEILLE DE PERRIN, 1874) (*Coleoptera: Ciidae*) w Polsce

A new locality of *Cis lucasi* (ABEILLE DE PERRIN, 1874) (*Coleoptera: Ciidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera, Ciidae, Cis lucasi*, new locality, Poland.

Cis lucasi (ABEILLE DE PERRIN) to gatunek zamieszkujący południową i zachodnią część Europy oraz południową część Europy środkowej, wykazywany ponadto z Algierii, Kaukazu i Syberii (BURAKOWSKI i in. 1987: Kat. Fauny Pol., Warszawa, XXIII, 14: 1-309). W Polsce wykazany niedawno z: Puszczy Białowieskiej, Niziny Mazowieckiej, Beskidu Zachodniego i Bieszczadów (KRÓLIK 2003: Acta ent. sil., 9-10: 67-68).

W trakcie przeglądu zagrzybiałych pni topoli (*Populus* sp.) i wierzby (*Salix* sp.) stwierdziłem nowe stanowisko tego gatunku:

– Nizina Sandomierska: Dębica (UTM: EA34), II 2004, 3exx.

Wraz z omawianym gatunkiem zebrałem m.in.: *Sulcacis bidentulus* (ROSENHAUER, 1847), *Sulcacis affinis* (GYLLENHAL, 1827), o których informacje zostały opublikowane wcześniej (KRÓLIK i in. 2005: Wiad. entomol., 24, 4: 227-233).

Dziękuję Panu Romanowi KRÓLIKOWI za oznaczenie chrząszczy oraz udostępnienie materiałów dotyczących chrząszczy z rodziny *Ciidae*.

Andrzej TRZECIAK, Nadleśnictwo Dębica

451. Nowe stanowisko *Triplax collaris* (SCHALLER) (*Coleoptera: Erotylidae*) w Polsce

A new record of *Triplax collaris* (SCHALLER) (*Coleoptera: Erotylidae*) in Poland

KEY WORDS: *Erotylidae, Triplax collaris*, new record, W Poland.

Triplax collaris (SCHALLER, 1783) po raz pierwszy został podany z Polski przez HORIONA w 1960 r. (BURAKOWSKI i in. 1986: Kat. Fauny Pol., XXIII, 13: 1-278). Informację tę powtórzył MAZUR (1983: Klucze oznacz. Owad. Pol., XIX, 74-75: 1-31); jednak obydwaj autorzy wyrazili wątpliwości co do rzeczywistego występowania tego gatunku w naszym kraju. Do tej pory jedynym pewnym stanowiskiem, na którym w Polsce odławiano *T. collaris*, była Puszcza Białowieska (BURAKOWSKI i in. 1986: ibid.; KUBISZ 2001: [W:] Katalog fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa: 172; obserwacje własne – P. WĘGRZYNOWICZ). Poniżej podajemy pierwsze stanowisko tego rzadkiego chrząszcza na terenie Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej: – Puszczykowo ad Poznań (UTM: XT29), 14 V 2005, 1 ex., na liściu buka w nasłonecznionej buczynie, leg. et coll. P. JAŁOSZYŃSKI.

W tym samym dniu w podobnych warunkach złowiono też dwa osobniki pospolitego przedstawiciela *Erotylidae* – *Tritoma bipustulata* FABR., również siedzące w miejscach nasłonecznionych na liściach buków.

Triplax collaris jest łatwy do odróżnienia od wszystkich krajowych gatunków tego rodzaju na podstawie czarno ubarwionej głowy. Gatunek ten jest rozmieszczony w środkowej i południowej Europie, jednak wszędzie spotykany sporadycznie, a wszelkie doniesienia są niezwykle rzadkie. Na temat jego bionomii też niewiele wiadomo; pewne informacje zebrał BU-

RAKOWSKI (BURAKOWSKI i in. 1986: *ibid.*). *Triplax collaris* troficznie związany jest z nieokreślonymi gatunkami grzybów nadrzewnych, które porastają martwe lipy i wiązy. W Puszczy Białowieskiej był również obserwowany na białych grzybach przypominających boczniki, rosnących na zwalonym pniu osiki (obserwacje własne – P. WĘGRZYNOWICZ). Przepoczwarczenie następuje późnym latem, w kolebce, tuż pod powierzchnią gleby, na którą schodzą, a właściwie swobodnie spadają larwy po skończonym rozwoju. Zimują postaci dorosłe, podobnie zresztą, jak i w przypadku innych *Erotylidae* występujących w Polsce. Stadia przedimaginealne nie zostały do tej pory opisane.

Paweł JAŁOSZYŃSKI, Poznań

Piotr WĘGRZYNOWICZ, Muz. i Inst. Zool. PAN, Warszawa

452. *Calosota aestivalis* CURTIS – nowy dla Polski gatunek bleskotki (*Hymenoptera: Eupelmidae*) wyhodowany z *Anthaxia manca* (L.) (*Coleoptera: Buprestidae*)

Calosota aestivalis CURTIS – the chalcid wasp (*Hymenoptera: Eupelmidae*) new to the fauna of Poland reared from *Anthaxia manca* (L.) (*Coleoptera: Buprestidae*)

KEY WORDS: *Calosota aestivalis*, *Eupelmidae*, *Anthaxia manca*, *Buprestidae*, fauna, host record, W Poland.

Parazytoidy z należącej do bleskotek z rodziny *Eupelmidae* są w Polsce bardzo słabo poznane. Wykazano dotąd zaledwie 12 gatunków, podczas gdy w Czechach – 29 (ok. 760 w faunie światowej), z czego 3 należą do rodzaju *Calosota* CURTIS, 1836, wliczając niedawno odkrytego parazytoidea *Agrilus salicis* FRIV. – *C. agrili* NIKOLSKAYA (WIŚNIEWSKI, MIŁKOWSKI 2005: Wiad. entomol., **24**, 4: 250-251). Kolejnego przedstawiciela tego rodzaju – *Calosota aestivalis* CURTIS, 1836 [= *C. vernalis* auct., nec *C. vernalis* CURTIS, 1836] – znaleziono w zachodniej części Polski, w rezerwacie „Bielinek” nad Odrą:

– Pojezierze Pomorskie, rez. „Bielinek” (UTM: VU46), 3 VI 2001, leg. J. M. GUTOWSKI, między „Wąwozem Paklonowym” a „Doliną Borsuczą”, przy górnej krawędzi skarpy o wystawie południowo-zachodniej, stanowisko średnio nasłonecznione.

Materiał, w którym żerowały liczne larwy *Anthaxia manca* (L.) pobrano z dolnej części pni dwóch stojących, niedawno uschniętych wiązów *Ulmus minor* MILL. o średnicy 10 i 12 cm (GUTOWSKI 2006: Parki nar. Rez. Przyr., **25**, 1: 31-64). Do hodowli zebrano ok. 4 mb. wałków wiązu, które umieszczono w dużych szklanych cylindrach. Hodowle znajdowały się w ogrzewanym pomieszczeniu, były sukcesywnie przeglądane, regulowano wilgotność i wybierano lęgnące się owady. Wyhodowano łącznie 11 okazów *Calosota aestivalis*: 10 IX 2001 – 1 ex., 14 XI 2001 – 8 ex., 5 XII 2001 – 1 ex., 25 II 2002 – wydobyto 1 martwe imago. Z materiału wyhodowano także kilka gatunków chrząszczy (*Coleoptera*): *Ptilinus pectinicornis* (L.) (*Anobiidae*) (det. J. BOROWSKI), *Cis pseudolinearis* LOHSE (*Ciidae*) (det. D. KUBISZ), *Anaglyptus mysticus* (L.), *Clytus arietis* (L.) (*Cerambycidae*).

Calosota aestivalis nie był wcześniej notowany na terenie Polski, choć znany jest z krajów ościennych. Dotychczas jego występowanie stwierdzono w Europie i Azji Mniejszej na terenie następujących krajów: Chorwacja, Republika Czeska, Węgry, Izrael, Rosja (okręg kaliningradzki, Sankt Petersburg, okręg wołgogradzki), Słowacja, Hiszpania, Szwecja, Zjedno-

czony Królestwo (bez Irlandii Północnej) (por. <http://www.nhm.ac.uk/jdsml/research-curation/projects/chalcidoids>). Wśród znanych żywicieli wymieniane są rozwijające się pod korą i w drewnie chrząszcze z kilku rodzin: *Anobiidae* – *Hedobia* spp. i *Ptilinus* spp.; *Cerambycidae* – *Pogonocherus fasciculatus* (DE GEER) i *Tetrops praeustus* (L.); *Cleridae* – *Trichodes leucopsidius* (OLIV.); *Curculionidae* – *Pissodes* spp.; a przede wszystkim *Scolytinae* – m.in. *Tomomicus* spp., *Orthotomicus* spp., *Phloeosinus* spp., *Pityogenes* spp. i *Scolytus* spp. Jak dotąd brak było danych w piśmiennictwie o żywicielach *C. aestivalis* należących do rodziny bogatkowatych (*Buprestidae*).

Anthaxia manca – gatunek bardzo rzadki w Polsce, znany tylko z zachodniej części kraju – jest ponadto gospodarzem następujących parazytoidów z rzędu błonkoskrzydłych: *Dolichomitus terebrans* (RATZ.) (*Ichneumonidae*) (ŠEDIVÝ 1986: Acta ent. bohemoslov., **83**: 10-23), *Odontocolon geniculatus* (KR.) (*Ichneumonidae*) (SCHAEFER 1949: Les Buprestides de France. Misc. Entomol., Suppl., Paris. 511 ss.), *Xorides gracilicornis* GRAV., *X. praecatorius* FABR. (*Ichneumonidae*), *Doryctes heydenii* REINH., *D. leucogaster* NS., *Monolexis foersteri* MARSH., *Helcon tardator* NS. (*Braconidae*) (ČAPEK i in. 1982: Entomolog. Probl., **17**: 325-371).

Bogdan WIŚNIEWSKI, Ojcowski PN, Ojców
Jerzy M. GUTOWSKI, IBL, Białowieża

453. Nowe stanowisko *Anaspis costai* (EMERY, 1876) (*Coleoptera: Scaptiidae*) w Polsce

A new locality of *Anaspis costai* (EMERY, 1876) (*Coleoptera: Scaptiidae*) in Poland

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Scaptiidae*, *Anaspis costai*, new locality, Poland.

Anaspis costai (EMERY) jest rzadkim gatunkiem europejskim, rozszedłym od Bałkanów po południową Skandynawię. Na zachodzie dochodzi do Holandii i Anglii, na Półwyspie Iberyjskim występuje tylko w jego północnej części. Granica wschodnia nie jest w sposób pewny ustalona. Z Polski podano go ze Szczecina oraz Roztocza na początku XX wieku i od tej pory nie był z kraju ponownie wykazywany. Bionomia i młodsze stadia rozwojowe są dotąd nieznanne; poławiano go w lasach liściastych na roślinności zielnej.

Nowe stanowisko *A. costai* stwierdziłem na Pogórzu Strzyżowskim, w lesie bukowym, w strefie ekotonu przy nieużytku rolnym. Imago pozyskane zostało z hodowli, do której wzięto fragment spróchniałego pieńka jarząbu zwyczajnego (*Sorbus aucuparia* L.), jesienią 2002 roku:

– Stobierna ad Dębica (UTM: EA34), wiosna 2003 (brak dokładnej daty), 1♂, ex. cult.

Miejsce pozyskania materiału znajdowało się w lesie z drzewostanem bukowym w wieku 95 lat, z niewielką domieszką grabu, modrzewia i jaworu; w podszycie występuje jarząb i bez czarny. Próbkę do hodowli pobrałem ze skraju lasu, z miejsca średnio zacienionego. Wraz z *Anaspis costai* wyhodowałem 1♀ *Anaspis frontalis* (L.).

Dziękuję Panom: Jerzemu BOROWSKIEMU za oznaczenie chrząszczy oraz Danielowi KUBISZOWI za udostępnienie informacji na temat omawianego gatunku.

Andrzej TRZECIAK, Nadleśnictwo Dębica

454. Nowe stanowisko *Ectoedemia albibimaculella* (LARSEN, 1927) (*Lepidoptera*: *Nepticulidae*) w Polsce

New locality of *Ectoedemia albibimaculella* (LARSEN, 1927) (*Lepidoptera*: *Nepticulidae*) in Poland

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Nepticulidae*, *Ectoedemia albibimaculella*, new locality, Poland.

Ectoedemia albibimaculella (LARSEN) jest monofagiem mącznicy lekarskiej – *Arctostaphylos uva-ursi* L. Larwy minują w łądych, ogonkach i blaszkach liściowych tej rośliny.

Dotychczas znane były w Polsce dwa stanowiska omawianego gatunku: „Wydma Łuże” w Kampinoskim Parku Narodowym, skąd wykazany był w latach 40-tych i Glinki koło Torunia, gdzie gatunek ten stwierdzono pod koniec lat 80-tych XX wieku.

Nowe stanowisko odkryto w kompleksie „Wydmy Lucynowsko-Mostowieckich” koło Wyszkowa (50 km na północny-wschód od Warszawy):

– SOO Natura 2000 – Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie ad Mostówka (UTM: ED31/ED32), 15 VI 2006 – 2 exx., w zbiorowisku określanym jako wrzosowisko mącznicowe (*Arctostaphylo-Callunetum*). Osobniki tego gatunku wypłoszono (odłowiono w czepak entomologiczny) z płatów mącznicy, w godzinach wieczornych (około godz. 20), tuż po niewielkich opadach deszczu, przy czym temperatura była stosunkowo wysoka – około 20° C.

Anna MAZURKIEWICZ, Zakł. Zool. SGGW, Warszawa

455. Postojak wiesiołkowiec – *Proserpinus proserpina* (PALLAS, 1772) (*Lepidoptera*: *Sphingidae*) na wydmie polskiego wybrzeża Bałtyku

Willowherb Hawk-moth – *Proserpinus proserpina* (PALLAS, 1772) (*Lepidoptera*: *Sphingidae*) in coastal dune of Polish Baltic Shore

KEY WORDS: *Lepidoptera*, *Sphingidae*, *Proserpinus proserpina*, new record, Baltic Shore, Poland.

Proserpinus proserpina (PALLAS) jest w Polsce gatunkiem na ogół rzadko spotykanym, znany z rozproszonych stanowisk głównie w południowej części kraju. Podlega prawnej ochronie.

W ostatnich latach intensyfikacja badań lepidopterologicznych doprowadziła do wykrycia wielu nowych stanowisk.

W roku 2005 stwierdzono występowanie *P. proserpina* na wybrzeżu Bałtyku:

– Łeba (UTM: XA67), plaża zachodnia, wydma biała, 23 VI 2005, 1 ex., leg. R. WAŚALA.

Na uwagę zasługuje fakt, iż obserwowany okaz był w bardzo dobrej kondycji, bez śladów „zlatania”. Ponadto w tym samym miejscu i czasie odłowiono przy świetle lampy żarowo-rteciowej interesujące gatunki sówkowatych: *Oligia fasciuncula* (HAW.) – 10 exx., *Chortodes elymi* (TREIT.) – około 25 exx.

Roman WAŚALA, Kat. Entomol. AR, Poznań